

NASZA PRZESTRZEŃ

WARSZTATY NA TEMAT KONSULTACJI SPOŁECZNYCH DOTYCZĄCYCH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ – 21 I 22 MARCA 2016 R.

RAPORT POWARSZTATOWY

FUNDACJA NAPRAW SOBIE MIASTO, URZĄD MIEJSKI W DĄBROWIE GÓRNICZEJ
opracowanie: mgr inż. arch. Paweł Jaworski, mgr inż. arch. Anna Kartowska

Katowice, marzec 2016 r.

I. WPROWADZENIE

Celem spotkań „Nasza Przestrzeń” było wypracowanie pomysłów na usprawnienie sposobu włączania mieszkańców Dąbrowy Górniczej w przygotowanie oraz realizowanie projektów inwestycyjnych w dzielnicach i osiedlach. W poniedziałek rozmawialiśmy z uczestnikami warsztatów prowadzonych na obszarze Starego Gołonogu, Osiedla Manhattan, Osiedla Kasprzaka i Strzemieszyc Wielkich. Wówczas mapowaliśmy oraz ocenialiśmy kształt tych procesów, zastanawialiśmy się nad zaletami i wadami różnych narzędzi i technik partycypacyjnych, a także lepszymi sposobami informowania oraz angażowania ludzi zainteresowanych zagospodarowaniem swojego otoczenia. We wtorek razem z pracownikami Urzędu Miejskiego opisaliśmy obecną formę procedur konsultacyjnych, rolę osób zaangażowanych w ich realizację, a także trudności, które napotykają.

Warsztaty były zaplanowane w taki sposób, żeby problemy wskazane przez mieszkańców w trakcie pierwszego dnia zostały przeanalizowane przez urzędników w ciągu drugiego dnia. Refleksja nad tymi kwestiami stała się podstawą do projektowania zmian dopasowanych do charakteru całej instytucji.

II. PODSUMOWANIE SPOTKAŃ Z MIESZKAŃCAMI

Co ułatwiło Wam zaangażowanie się w procesy konsultacyjne?

W pierwszej części spotkania pytaliśmy o te cechy warsztatów, które ułatwiały mieszkańcom udział w diagnozie obecnego zagospodarowania i funkcjonowania obszaru konsultacji oraz tworzeniu rozwiązań projektowych. Uczestnicy wskazali:

- dobrą współpracę z urzędnikami, którzy udzielali informacji na temat całego procesu,
- zaangażowanie parafii, radnych dzielnicowych i liderów lokalnych w dystrybucję zaproszeń, również indywidualnych,
- organizowanie konsultacji w ważnych lokalnie punktach jak szkoły.

W odniesieniu do narzędzi i technik partycypacyjnych wymienili natomiast:

- dobrą współpracę z moderatorami, którzy nie narzucali rozwiązań, lecz naprowadzali na nie za pomocą odpowiednich pytań,
- sukces frekwencyjny wynikający z pracy w terenie (mobilny punkt konsultacyjny oraz spacer badawczy),
- atrakcyjną formę – makietę architektoniczną,
- realne włączenie młodzieży i dzieci,
- odpowiednie, szybkie tempo pracy.

Co utrudniało Wam zaangażowanie się w procesy konsultacyjne?

W drugiej części zastanawialiśmy się nad tym, co utrudniało lub blokowało pracę warsztatową i dlatego powinno być szczegółowo przeanalizowane oraz zmienione. Uczestnicy wskazali:

- brak wiedzy wśród mieszkańców, czym są konsultacje i na jakich zasadach są prowadzone,
- „scedowanie” na liderów lokalnych zaangażowania w działania po złożeniu podpisu pod wnioskiem o przeprowadzenie procesu,
- obecność na spotkaniach osiedlowych „krzykaczy”, którzy utrudniają osiągnięcie wspólnego celu i konfliktują grupę,
- słabą promocję i brak informacji o postępie prac w przypadku realizacji koncepcji powarsztatowej,
- brak koordynacji pomiędzy różnymi inwestycjami realizowanymi na wybranym obszarze lub w jego otoczeniu w ramach Budżetu Partycypacyjnego, konsultacji społecznych lub z inicjatywy urzędu,
- brak całościowego podejścia do tematu zmian przestrzennych, czego wynikiem były np. problemy wynikające ze struktury własnościowej terenu (w omawianym przypadku pojawiła się kwestia sposobu podziału kosztów utrzymania wspólnej infrastruktury pomiędzy gminę i wspólnotę, co nie zostało przedyskutowane w trakcie warsztatów).

W odniesieniu do narzędzi i technik partycypacyjnych wymienili natomiast:

- brak spotkań konsultacyjnych w terenie w przypadku wybranych procesów,
- mały przekrój wiekowy młodzieży i dzieci zaangażowanych w konsultacje,
- mieszanie grup w trakcie pracy warsztatowej powodujące dezorientację i podziały.

Obszary do dalszej pracy i pomysły na usprawnienia

Z przeprowadzonej dyskusji wyłonili następujące kwestie:

- prowadzenie ciągłej edukacji o konsultacjach społecznych,
- zwiększenie włączenie liderów lokalnych w kampanię informacyjną dotyczącą warsztatów (przygotowanie zestawu materiałów do samodzielnej dystrybucji), a także w realizację inwestycji,
- zaangażowanie zarządów wspólnot i spółdzielni w trakcie prowadzenia konsultacji oraz realizacji inwestycji,
- skuteczne informowanie o harmonogramie prac inwestycyjnych wywołanych konsultacjami, kosztach realizacji oraz utrzymania,
- powiązanie konsultacji z etapem przygotowania dokumentacji projektowej oraz pracami budowlanymi,
- skoordynowanie całego procesu zmiany w przestrzeni miejskiej, zlokalizowanie odpowiedzialności za te działania w konkretnym miejscu Urzędu Miejskiego.

III. PODSUMOWANIE SPOTKAŃ Z URZĘDNIKAMI

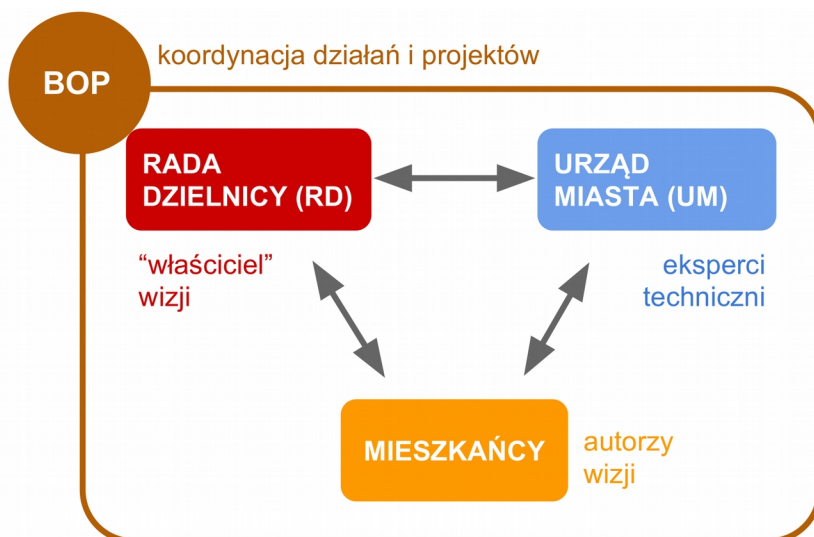
Koordinacja prac urzędu

Najślabszym elementem opisanej procedury – co znajduje swoje dodatkowe uzasadnienie w uwagach zgłoszonych przez mieszkańców – jest koordynowanie zmian wynikających z koncepcji opracowanej w trakcie konsultacji. Realizacja pojedynczych inwestycji przez poszczególne wydziały Urzędu Miejskiego przebiega względnie sprawnie, jednak problemem jest zarządzanie przekształceniami wtedy, gdy składają się z kilku zadań przekazanych do różnych jednostek lub wypracowany projekt jest etapowy. Z tego powodu warto jednoznacznie wskazać jeden podmiot (osobę), która będzie odpowiedzialna za koordynację na tym poziomie, zdefiniować jej rolę oraz zasady współpracy z różnymi wydziałami.

Koordinacja projektów

Problemowi nakładania się na siebie sprzecznych inwestycji (działania własne gminy, Budżet Partycypacyjny, konsultacje społeczne) zapobiegać mają natomiast plany rozwoju dzielnic lub osiedli, którym byłyby podporządkowane mniejsze projekty. W trakcie warsztatów zaproponowano, żeby były to dokumenty przygotowywane partycypacyjnie przez rady dzielnic w porozumieniu z pracownikami Urzędu Miejskiego i w ścisłej współpracy z mieszkańcami obszaru, którego dotyczą.

W trakcie drugiego spotkania opracowany został poniższy schemat zarządzania konsultacjami społecznymi i ich wynikami.

1. ANALIZA URBANISTYCZNA				
a. określenie ograniczeń	UM			BOP
b. określenie planów inwestycyjnych miasta				
2. DIAGNOZA POTRZEB MIESZKAŃCÓW				
a. prezentacja analiz (UM)	UM	M	RD	BOP
b. zbieranie potrzeb (zlecana usługa)				
3. WARSZTAT PROJEKTOWANIA WIZJI				
a. warsztaty z mieszkańcami (zlecana usługa)	UM	M	RD	BOP
b. podział wizji na projekty i ustalenie kolejności ich realizacji (opiniowane przez UM)				
4. INFORMOWANIE O WYNIKACH WARSZTATÓW			RD	BOP
5. ZGŁASZANIE ZADAŃ I PROJEKTÓW DO DBP.				
a. konsultacje projektowe służące sprecyzowaniu programu i zakres projektów (etapów realizacji wizji)		M	RD	
6. INFORMOWANIE MIESZKAŃCÓW O ETAPACH REALIZACJI PROJEKTÓW			RD	BOP